

Nu er det forår! Jubii...Fuglene synger, løgblomster og rosetter af stauder vælter op, og det er simpelthen ikke mindre end vidunderligt. Nogle gange så meget, at man kommer til at forhaste sig, både med udplantning og såning. Marts har nemlig også en tendens til at blive pivkold, og har nogle år budt på fimbulvintre med hård frost i lange perioder. Så man balancerer på en knivsæg, tager temperaturen på jorden konstant, og fylder vindueskarmene med utallige såbakker, mens man krydser fingre for at det hele ikke vokser én over hovedet, inden det kan plantes ud. Hvis man forspirer frø nu, er det god fornuft at vælge planter der rent faktisk kan tåle noget blødt, som fx mange af vores stauder, der kan tåle at blive smidt udenfor i såbakker med nogle visne blade over sig, og vente på lunere dage. Husk også at der absolut ingen nedbør har været i lang tid, og det heller ikke tyder på at det kommer lige om lidt. Så grundvand godt inden plantning, og vand minimum én gang om ugen, ellers vil frø og planter bare gå til...

Hilsen Rie & Anja

Alle vore vilde blomsterblandinger kan sås ud nu. Vælg den blanding, der passer til netop din have...

Få blomsterblandingerne lige her

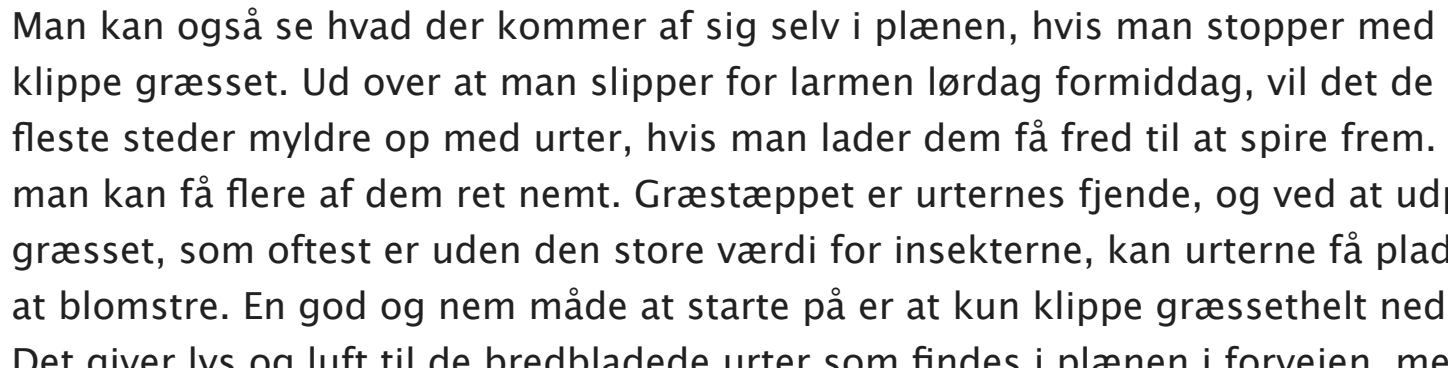
Hvordan får du flere vilde planter i haven?

Vores natur er presset, særligt vores vilde bier og sommerfugle. En af de gode tiltag man kan gøre for at hjælpe insekterne, er at have flere vilde, hjemmehørende planter, og mange vilde blomster. Men hvordan kommer man i gang?

Hvilke planter er gode for insekterne?

I foråret, når fingrene begynder at klø, og man simpelthen MÅ gå i planteskolen, så spørg efter vilde planter. De fleste planteskoler har forstået at der er efterspørgsel på vilde hjemmehørende planter, og de reklamerer med det. Mange har en særskilt plads med hjemmehørende stauder, og der er mærkninger på planterne om det er "biplanter". Der er dog en faldgrube her, da det ikke er alle planter der er lige gode for insekter. Næsten alle blomster har pollen og nektar, og kan bestøves/give mad til de allermost almindelige insekter som fx honningbien. For at have en værdi for vores lidt mere kræsne insekter, skal planterne være hjemmehørende. Så undersøg hjemmefra, hvilke planter der kan gavne biodiversiteten i haven. Det kan fx være træer og buske som **eg, bøg, hassel, avnbøg, fuglekirsebær, hvidtjørn, taks, hylde, solbær, ribs,** og frugttræer som **æble, pære, smørre og mirabel.** Af blomstrende urter kan det være **blåhat, kællingetand, snorre, slangehoved, dueskabiose, timian, hjortetrøst og hvid okseøj.** Dem kan man roligt købe, særligt hvis det er den rene arter uden sortsnavn.

Hvidtjørn

Hylde

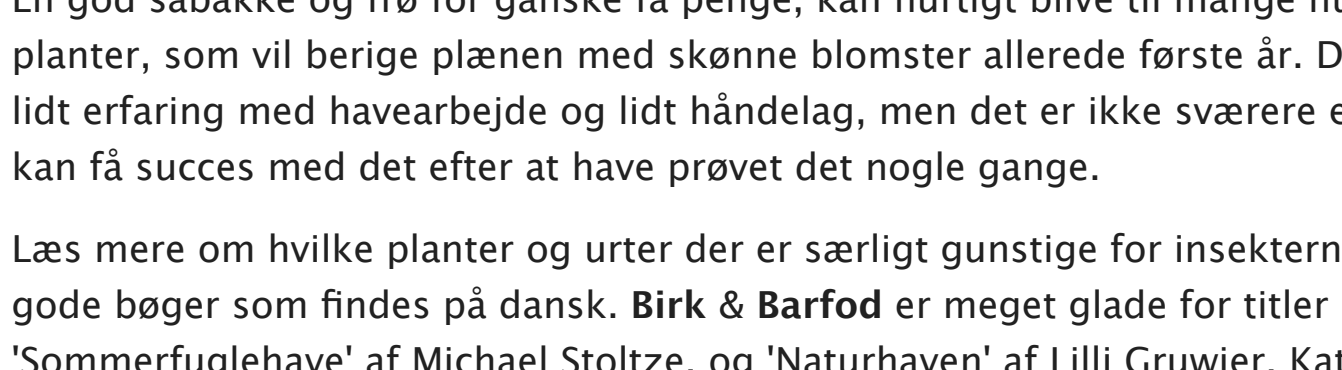
Hvid okseøj

Mindre græs, flere urter

Man kan også se hvad der kommer af sig selv i plænen, hvis man stopper med at klippe græsset. Ud over at man slipper for larmen lørdag formiddag, vil det de fleste steder myldre op med urter, hvis man lader dem få fred til at spire frem. Og man kan få flere af dem ret nemt. Græstæppet er urternes fjende, og ved at udpine græsset, som oftest er uden den store værdi for insekterne, kan urterne få plads til at blomstre. En god og nem måde at starte på er at kun klippe græsset helt ned. Det giver lys og luft til de bredbladede urter som findes i plænen i forvejen, men husk at fjerne alt det afklippede græs, så det ikke ligger som en dyne og skygger. Ved kun at klippe én gang om året, vil man fremme blomsterne og hæmme græsset. Ikke alle er begunstiget med vilde urter i plænen, og så må man hjælpe dem lidt på vej. Det er dog ikke en mulighed at så direkte i plænegræs. Græsset er veletaleret, og har et tykt tæppe af rødder, som effektivt forhindrer nye planter i at overleve. Græsset skal skrælles af, og man skal så i bar jord. Det er hårdt arbejde, men giver et godt resultat med det samme.

Så blomsterfrø selv – den billige vej til masser af blomstrende planter

Det er straks nemmere at så forspirede plugs (en plug eller en plugplante, er en plante fra en såbakke som har rødderne i en smule jord). Plugs har en god overlevelseschance selv i tætte plæner, fordi de hurtigt får rødderne ned under græssets rodlag. Plugplanter sås i bakker i efteråret, og skal stå ude i regn og kühle, og de nedder. De er afhængige af denne kuldeperiode som de skal have for at spire, og må derfor ikke sås i forvarmning. Allerede efter få måneder har man udplantningsklare planter. Midt på sommeren er de klar til udplantning i plænen, og behøver ikke mere pasning end resten af plænen, altså den årlige klipning i februar.

Bakker sået til, og fine nye spirer

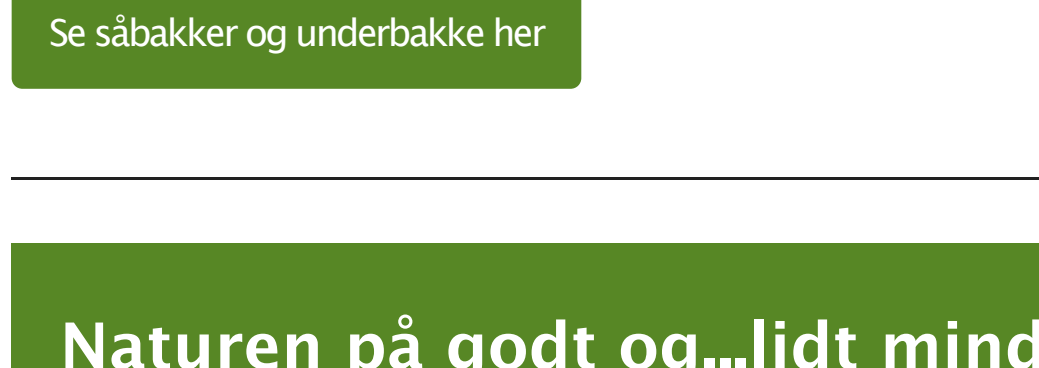
Sådan helt praktisk sår man 2-3 frø i hver celle, i en såbakke som fx har 50-100 celler på 2 x 2 cm eller 3 x 3 cm. Jo dybere cellerne er, des længere kan planterne klare sig uden udplantning. Lange rødder er gode rødder. Så enten i efteråret eller i det tidlige forår. Frøene skal sås helt overfladisk, i en god så- og prikkemåle, og stør man lidt sand over efterfølgende (ca. 1 mm), kan man holde overfladen tør og fri for svampesk. Stil bakkerne under en busk, eller et andet skyggefuldt sted, hvor de får regn og kulde uden at tørre ud. Bakkerne skal holdes fugtige indtil planterne er store nok til at blive sat ud i plænen. De celler hvor der ikke er spirer, kan måske ikke fået en kuldeperiode der er lang nok, og vil spire året efter. En god såbakke og frø for ganske få penge, kan hurtigt blive til mange hundrede planter, som vil berige plænen med skønne blomster allerede første år. Det kræver lidt erfaring med havearbejde og lidt håndslag, men det er ikke sværere end at alle kan få succes med det efter at have prøvet det nogle gange.

Læs mere om hvilke planter og urter der er særligt gunstige for insekterne, i de gode bøger som findes på dansk. **Birk & Barfod** er meget glade for titler som 'Sommerfuglehave' af Michael Stoltz og 'Naturhaven' af Lilli Gruwier, Katrine Turner og Lars Brøndum.

Køb bogen Sommerfuglehave

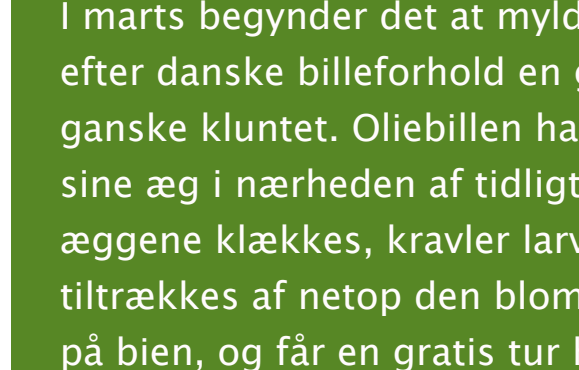
Køb bogen Naturhaven

Såbakker

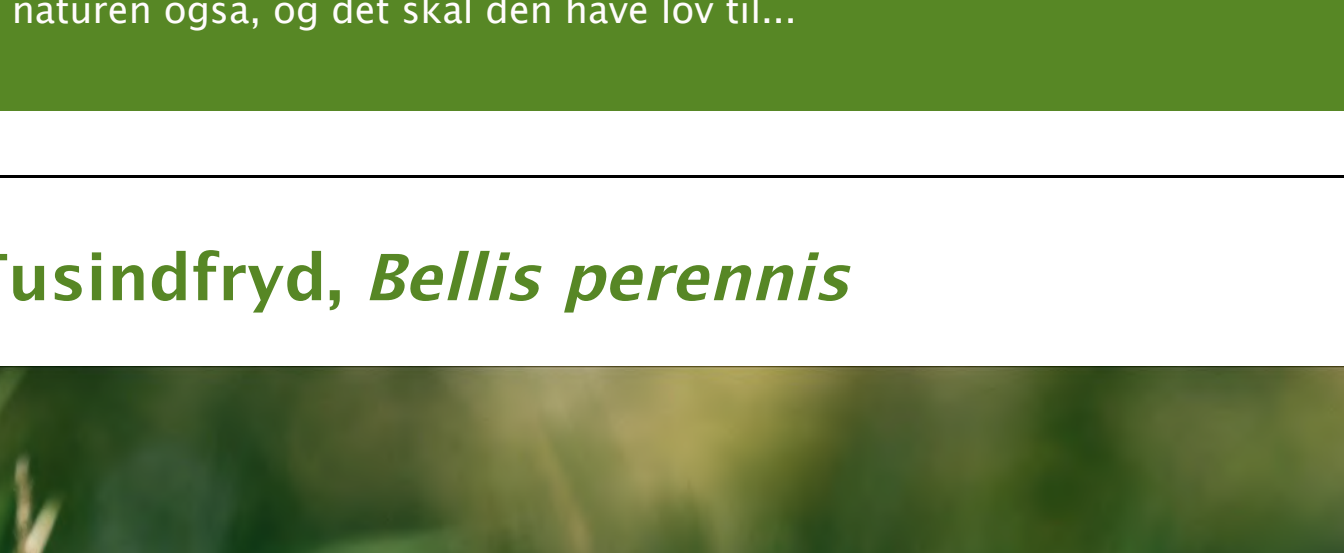
Vi har nogle rigtig gode såbakker, i robust og solid genbrugsplast, der kan holde i herrens mange år, hvis man passer godt på dem. Det vil sige at man giver bakkerne en skyller, når de ikke skal anvendes mere for sæsonen, og sætter dem tørt og køligt.

Vi har tre forskellige slags, med henholdsvis 35, 96 og 150 celler (huller). Til 96 og 150 hullers modellerne har vi også en underbakke i samme gode kvalitet, der passer til.

Se såbakker og underbakke her

Naturen på godt og...lidt mindre Disney

Sort oliebillie, *Meloe proscarabaeus*. Foto: Soproni János

I marts begynder det at myldre med insekter, bl.a. oliebillen. Oliebillen er efter danske billeforhold en ganske stor kleppert (ca. 4-5 cm), og også ganske kluntet. Oliebillen har travlt her i foråret, den skal nemlig nå at lægge sine æg i nærheden af tidligt blomstrende planter, som fx vorterod. Når æggene klækkes, kravler larven op i blomsten, og venter...venter på at en bi tiltrækker af netop den blomst larven sidder i, hvorefter...venter på at en bi på bien, og får en gratis tur hjem i bibeet. Her er det så at alt Disneynatur ophører. For larven, der har fået en gratis flyvetur, er kun interesseret i at æde biæg og larver i bibeet, og faktisk også det pollen som den intetanende bi møjsommeligt har samlet sammen. Oliebillen vil vedblive med at opholde sig i bibeet, og æde sig tyk og fed, indtil den er en fuldvoksen bille. Grusomt, kan man synes, men alle insekter har et formål, og er en del af et stort hele. Og oliebillen, den er kun ét eksempel på hvor vilde, og for os mennesker, sindsoprivende massakrer der foregår lige under vores fødder. Men sådan er naturen også, og det skal den have lov til...

Tusindfryd, *Bellis perennis*

Tusindfryd, *Bellis perennis*, er en flerårig klassiker, og stadig lige elsket af både voksne og børn. Så lille og yndig, men alligevel meget robust, og ikke mindst én af de mest udholdende planter når det kommer til blomstring. Fra marts til december, og somme tider længere, hvis vinteren er mild. Den tidlige blomstring er meget attraktiv for de bier der har vovet sig ud i det tidlige forår, i deres søgen efter pollen. Tusindfryd kan vokse i stort set i alle typer af jord, men trives bedst i mere næringsrig jord der er fugtbevarende, og gerne i fuld sol. Planten er medlem af kurvblomstfamilien, og man ser tydeligt slægtskabet med familiemedlemmerne som fx kamille, asters og margeritter.

Planten lader sig ikke gå på af at vokse i græsplæner, og det har manganen en græsplæneejers også fået at føle. Folk med hang til knivskarpe græstæpper, har ofte oplevet at tusindfryd lægger sig som store flade pandekager med sine bladrosetter, og lige nøjagtigt undgår at blive slået af græsslåmaskinen. Smart må man sige, og én af årsagerne til at tusindfryd er svære at få kål på, og ellers breder planten sig også via udløbere og ved frøspredning.

Vi har valgt at sælge frø til tusindfryd, hvis man lige står og mangler :-).

Tusindfrydfrø kan fås her

Afhentning af ordrer
Det er muligt at afhente sine bestillinger fra **Birk & Barfod**, i butikken **Barfods Have**. **Barfods Have** ligger i **Kajgaden på Hundested Havn**, så hvis man bor i lokalområdet, eller er på smuttur til skønne Hundested, så kan man spare fragten.